

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001217

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-04-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ по ДНУ № 530-с від 23.06.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисенко Денис Геннадійович

2. Denys H. Denysenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-1162-103X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 054

Назва наукової спеціальності: Соціологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціологія

Дата захисту: 08-06-2026

Спеціальність за освітою: Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13191

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 04.11.91, 04.21.81, 04.51.43

Тема дисертації:

1. Ціннісна система українського суспільства: динаміка і сучасні тренди трансформації
2. The value system of Ukrainian society: dynamics and modern trends of transformation

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено встановлення динаміки і сучасних трендів трансформації ціннісної системи українського суспільства. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше в українській соціологічній традиції на комплексному рівні було виявлено специфіку динаміки і сучасних трендів трансформації ціннісної системи українського суспільства. Наукова новизна конкретизується у наступних положеннях. Вперше: встановлено, що ключовим трендом трансформації ціннісної системи українського суспільства в умовах викликів воєнного стану є динамічний рух від ціннісної матриці пострадянського суспільства до ціннісних засад незалежної державності. Основними ознаками даної тенденції є зміна питомої ваги та структурного значення ціннісних кластерів у рамках системи. Зокрема, відбувається збільшення значення кластеру цінностей громадянського вибору (свободи та автономії особистості, ідейно-політичної ідентичності патріотизму), соціальної когезії (цінності взаємодопомоги, співчуття, соціальна

відповідальності), національної ідентичності (української ментальності, культури та мистецтва) над кластерами матеріального добробуту, особистісної успішності, локальної (регіональної) спільнотної ідентичності, культури розваг та гедонізму; розкрито значення соціально-адаптаційної функції ціннісної системи, яка полягає у забезпеченні стійкості ціннісних орієнтацій в умовах кризових викликів та перетворень. Її основними емпіричними вимірами стали поведінкова стабільність (вибір конструктивної поведінки замість деструктивної та альтруїстичної замість егоїстичної), прогнозованість ціннісно зумовлених реакцій регіональних та локальних груп населення, наявність «ціннісних пактів» в етнокультурних та професійних середовищах, сталість ціннісного квотування в рамках нестабільного медійно-комунікаційного середовища; показано динаміку нормативізації провідних та додаткових ціннісних уподобань відповідно до зміни рівня військової небезпеки. Встановлено, що в період на початку повномасштабного вторгнення російської федерації в українському суспільстві зросло значення цінностей патріотизму, громадянської жертвовності, політичної консолідації. У період починаючи з початку 2022 року спостерігається актуалізація цінностей громадянської свободи, особистого успіху, лідерства, матеріального добробуту тощо. Набуло подальшого розвитку обґрунтування передумов утвердження новітніх ціннісних кластерів громадської волонтерської взаємодії, стійкості та згуртованості в умовах воєнного стану і загрози. Додано до відомих характеристик актуалізацію цінностей відданості успіху спільної справи, колективної відповідальності, взаємодопомоги, професіоналізму, прозорості, чуйності до потреб іншого співчуття тощо; розширено типологію цінностей трансформаційного суспільства. Зокрема, запропоновано типологічні діади реальних (які мають належну емпіричну фіксацію протягом значного періоду) та проєктивних (які мають сформуватися з точки зору принципів розвитку і трансформації суспільства) цінностей, набутих (засвоєних та актуалізованих особистістю або групою внаслідок життєдіяльності) та імплементованих (утверджених та нормативізованих на основі діяльності суспільних і державних інституцій), інноваційних (яким формуються на основі цифрових та інших технологічних трансформацій) та регресивних (які утримуються внаслідок наявності ретроверсивних соціальних практик і традицій). Уточнено процеси та дії, спрямовані на утвердження демократичних громадсько-політичних цінностей в Україні. В умовах цифровізації суспільства набувають значення спільні акції цифрової громадської взаємодії (підтримки) до яких належать коворкінгові платформи, донаційні (фандрайзингові) кампанії, програми цифрової медіаграмотності, розвитку лідерства, гендерної рівності розвитку раціонально-критичного мислення; поведінкові маркери утвердження цінностей толерантності, мультикультуралізму, гендерної рівності в українському суспільстві. Ними є утримання від деструктивних дій та висловлювань, підтримка громадських та волонтерських ініціатив, участь в локальних та мікрогрупових взаємодіях, добір державницьких та патріотичних цифрових джерел інформування, висловлювання чіткої позиції на підтримку незалежності України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і європейської ідентичності. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає у можливостях удосконалення підготовки фахівців-соціологів на основі нових навчальних дисциплін, таких, як ціннісна структура громадянського суспільства, соціальна динаміка, соціологія цінностей, прикладні соціологічні дослідження. Опрацьовані підходи до аналізу трансформації ціннісної системи суспільства можуть використовуватися для оптимізації підходів щодо формування стратегій та проєктів державної політики соціальної згуртованості та демократичної ціннісної консолідації сучасної України.

2. The dissertation is devoted to establishing the dynamics and modern trends of transformation of the value system of Ukrainian society. The scientific novelty of the study lies in the fact that for the first time in the Ukrainian sociological tradition, the study at a comprehensive level revealed the specifics of the dynamics and modern trends in the transformation of the value system of Ukrainian society. The scientific novelty is specified in the following provisions. For the first time it was established that the key trend in the transformation of the value system of Ukrainian society in the conditions of the challenges of martial law is the dynamic movement from the value matrix of post-Soviet society to the value principles of independent statehood. The main signs of this trend are a change in the specific weight and structural significance of value clusters within the system. In particular, there is an increase in the significance of the cluster of values of civic choice (freedom and autonomy of the

individual, ideological and political identity of patriotism), social cohesion (values of mutual assistance, compassion, social responsibility), national identity (Ukrainian mentality, culture and art) over the clusters of material well-being, personal success, local (regional) community identity, culture of entertainment and hedonism; the significance of the social and adaptive function of the value system is revealed, which consists in ensuring the stability of value orientations in conditions of crisis challenges and transformations. Its main empirical dimensions are behavior stability (choosing constructive behavior instead of destructive and altruistic instead of selfish), predictability of value-based reactions of regional and local population groups, the presence of "value pacts" in ethno-cultural and professional environments, the stability of value quotas within the framework of an unstable media and communication environment; the dynamics of the normalization of leading and additional value preferences in accordance with the change in the level of military danger have been identified. It has been established that during the period at the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation in Ukrainian society, the importance of the values of patriotism, civil sacrifice, political consolidation has increased. In the period starting from the end of 2023, there has been an actualization of the values of civil freedom, personal success, leadership, material well-being, etc. Further development has been made substantiation of the prerequisites for the establishment of new value clusters of public volunteer interaction, resilience and cohesion in conditions of war and threat. Added to the known characteristics are the actualization of the values of dedication to the success of a common cause, collective responsibility, mutual assistance, professionalism, transparency, sensitivity to the needs of others, compassion, etc.; expanded the typology of values of a transformational society. In particular, typological dyads of real (which have proper empirical fixation over a significant period) and projective (which should be formed from the point of view of the principles of development and transformation of society) values, acquired (acquired and actualized by an individual or group as a result of life activities) and implemented (approved and normalized on the basis of the activities of public and state institutions), innovative (which are formed on the basis of digital and other technological transformations) and regressive (which are maintained due to the presence of retroversive social practices and traditions) are proposed. Clarified processes and actions aimed at establishing democratic socio-political values in Ukraine. In the conditions of digitalization of society, joint actions of digital public interaction (support) are gaining importance, which include co-working platforms, donation (fundraising) campaigns, programs of digital media literacy, leadership development, gender equality, and the development of rational-critical thinking; behavioral markers of the affirmation of the values of tolerance, multiculturalism, gender parity in Ukrainian society. These are abstention from destructive actions and statements, support for public and volunteer initiatives, participation in local and micro-group interactions, selection of state and patriotic digital sources of information, expression of a clear position in support of the independence of Ukraine, protection of its sovereignty, territorial integrity and European identity. The theoretical and practical significance of the results obtained lies in the possibilities of improving the training of sociologists on the basis of new academic disciplines, such as the structure and functions of civil society, social dynamics, sociology of values, applied sociological research. The developed approaches to the analysis of

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Денисенко Д. Ціннісна система українського суспільства: академічні дослідження. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2023. Вип. 99. С. 17–26. DOI: DOI <https://doi.org/10.32782/2707-9147.2023.99.2>. URL: <http://soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/99/2.pdf> (фахове видання категорії «Б»).
- Кривошеїн В., Денисенко Д., Балійчук В. Зміни в системі цінностей громадян України зі статусом внутрішньо переміщених осіб. Науково-теоретичний альманах «Грані», 27 (2), 2024. С. 101–108. DOI: <https://doi.org/10.15421/172437>. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/2030> (фахове видання категорії «Б»).
- Денисенко Д. Ціннісна дихотомія «індивідуалізм-комунітаризм» у контексті повсякденності війни. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 2025. Т. 8, № 2. С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.15421/342549>. URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1296> (фахове видання категорії «Б»).
- Денисенко Д. Екзистенційний поворот та нова солідарність: трансформація ціннісних орієнтацій українців в умовах війни (за матеріалами якісного дослідження). Грані. 2026. Т. 29, № 1. С. 253–262. DOI: <https://doi.org/10.15421/172682>. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/2328> (фахове видання категорії «Б»).
- Денисенко Д.Г. Ціннісна кластеризація: підходи до вивчення. Збірка матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 6 жовтня 2023 року). Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2023. С. 103–108.
- Денисенко Д.Г. Ціннісна система сучасної України: кластерний ви- мір. Збірка матеріалів IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 18 жовтня 2024 року). Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2024. С. 65–67.
- Денисенко Д.Г. Соціально-теоретичні основи ціннісної орієнтації. Збірка матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 4 грудня 2025 року). Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2025. С. 115–117.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001290, 0122U001332

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривошеїн Віталій Володимирович

2. Vitalii V. Kryvoshein

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3380-7850

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1078912>;
https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209196304&featureToggles=FEATURE_AUTHOR_DETAILS_BOTOX:1&at_feature_toggle=1

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калиновський Юрій Юрійович

2. Yurii Y. Kalynovskyi

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0081-8107

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202918400>

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісеєнко Олена Василівна

2. Olena V. Liseienko

Кваліфікація: д. соц. н., професор, 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0408-5203

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Примуш Микола Васильович
2. Mykola V. Prymush

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5769-7345

Додаткова інформація:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221219326&origin=recordpage>
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/13351910>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Вікторія Анатоліївна
2. Viktoriia A. Boiko

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6527-7201

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=sDzxR_AAAAAJ;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/67907>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ходус Олена Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ходус Олена Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ходанен Тетяна Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна